

DOBROGEA JUNTA

POLITICĂ, ECONOMICĂ, LITERARĂ — INDEPENDENTĂ, ZILNICĂ

Director: CONST. N. BARRY

ABONAMENTE
Pe un an — Lei 120
— jumătate an — 70
REDACTIA SI ADMINISTRATIJA
Str. D. A. Sturza 7.
CONSTANTA
Anunțurile se plătesc după tarife
Manuscrisele nu se înapoiază.
Telefon 91/2

DOBROGEA DOBROGENILOR

Pentru stabilirea ordinii în Cadrilater

Măsurile luate

În vederea stăpînirii bandelor din Cadrilater, a ocrotirii vieții și avutului populației respective, dl general Pătrașcu, comandantul Corpului 5 Armată, a fost însărcinat de către guvern și cu conducerea administrației superioare a Cadrilaterului.

D-șa pentru a putea dirija activitatea tuturor organelor Statului, militare și civile, a luat deocamdată următoarele dispozițiuni, pe care le redăm întocmai, rezervându-ne dreptul de a ne prezenta observațiunile, fără altă intențiune, decât aceea de a contribui la realizarea cu un ceas mai curând a stabilității ordinii și în această parte a Dobrogei:

I.

Se va trimite în fiecare săd din județele Durostor și Caliacra câte 1—2 jandarmi cari au conducerea pazii locale, precum și răspunderea acestei paze.

Jandarmul va avea conducerea gărzii cetătenilor contra bandelor. Această gardă va cuprinde pe cetățenii, în care pune toată încrederea și care va sări cu armele ce au permis de purtat, precum și topoare, Ciomege etc.

Garda cetățenilor, câte 3—4 zilnici armăși cu armele date în acest scop (oamenii se vor schimba zilnic eventual și trei soldați).

Jandarmul (elementul de conducere) din fiecare cătun, sat, comună, va întocmi planul de apărare al localității unde se găsește, va întocmi tabel nominal de acești cetățeni și va rădui serviciul așa fel, ca 3—4 cetățeni să fie în serviciu, timp de 24 ore neîntrerupți, după care vor fi schimbați cu alții.

Acești cetățeni vor sta pe tot timpul cât sunt în serviciu, grupăi într-o casă aleasă de jandarmi (cu jandarmul și eventual cu soldații la un loc).

Se vor lua toate măsurile pentru a pune în stare de apărare această casă, în așa fel, ca în caz de surpriză, rezistența să dureze cât mai mult posibil până ce gărzile din cătunele vecine anuțate prin telefon, stafole, cărți, alergători, șomolage, rachete, etc. vor sosi în ajutor.

În fiecare sat, să fie 3—4 șomolage groase, așezate pe pari foarte înalți, pentru a se aprinde la orice pericol când se va chema ajutor de la satele vecine.

În fiecare sat, cătun, comună, se va întocmi de către jandarmi un tabel nominal, de cetățenii întrebându-l ca stafole-călători, răduind serviciul lor așa fel ca aceste stafole să fie în serviciu timp de 24 ore neîntrerupți, după care vor fi schimbați cu alții.

În fiecare sat, un loc cu jandarmi pe tot timpul duratei serviciului lor.

Fiecare post de cătun, sat, comună, va fi un clopot de alarmă, cu care se va chema Garnizoana.

La sate unde sunt plutoane, sau batalioane detașate, vor fi date la dispoziția lor 3—4 căruțe cu cai pentru a se putea transporta la nevoie în satele în pericol. Căruțele se vor schimba sau da drumul acasă, după

cum va conveni locuitorilor mai bine.

Jandarmul va face 2—3 exerciții în acest sens mai ales noaptea, pentru a se asigura că fiecare cetățean (garnizoana de siguranță, stafole, etc.) își cunoaște îndatoririle și cei orânduși ca să sară imediat în ajutorul gărzii, vin la locul indicat.

Se vor propune pentru decorații cu Medalia Virutei Militare, Bărbăție și Credință, Serviciul Credincios, etc. toți acei cari se vor distinge vădit în așa fel datorita.

În schimb, vor fi înalțați judecății toți acei cari nu se vor supune, sau vor fi fraternizat cu bandele, etc.

Primarul sau Consilierul Comunal și jandarmul, sau în lipsa lor numai jandarmul, în satul lui va face zilnic controlul populației pentru ca orice dispariție să fie cunoscută la timp, în scop de a se da de urma dispărutului. Se va face un fel de apel din casă în casă, care va înserie și oamenii lipsă — cu arătarea unde sunt — dacă au mosaliri, și dacă aceștia au împlinit formele cerute de ordonanță.

În scopul de a evita orice surprindere, jandarmul în satul lui va căuta a-și crea din oamenii devotați, un serviciu de informații, care să-l puie la curent cu ce se urzește în satul lui.

Comandantul Companiei de jandarmi va inspecta cătunul de des toate satele din sectorul său, pentru a se convinge că jandarmii îndeplinesc în totul dispozițiile lor.

Congresul funcționarilor publici

— Prin telegraf —
București 30 Mai.—Eri la orele 10 a. m., în sala Eforiei s'a deschis congresul funcționarilor publici, cu delegații din întreaga țară.

D. Schina, președintele sindicatului funcționarilor publici deschizând congresul a evidențiat interesele generale ale funcționarilor cari reclamă o cât mai urgentă soluțiune favorabilă.

Au mai vorbit pe rând delegații funcționarilor din țară, arătând solidaritatea ce există între toți colegii din România Mare cărora li se rezervă o sorăie nemerită.

S'au luat apoi în discuție unele modificări ce trebuie introduse în statutul sindicatului, după care toți oratorii au preconizat lupta ce trebuie dusă întru apărarea intereselor lor.

Noul guvern din Angora

— Prin telegraf —
Paris 29 Mai.—O telegramă sosită din Angora anunță constituirea noului guvern turc după cum urmează: Generalul Terzi-Paşa, comisar al războiului, Jusuf-Kemal-Bey la Externe, Hasan-Bey-Financie și Resat-Bey la Justiție; celelalte cabinete, au fost completate cu ministrii din fostul cabinet a căror demisie a fost respinsă.

În legătură cu aceasta, o telegramă sosită guvernului francez arată că noul guvern din Angora reprezintă voiaștrul înțregului popor, fiind expresiunea adunării naționale din Angora.

Rusia continuă să ardă

— Prin telegraf —
București 30 Mai.—Telegramele sosită eri anunță că armatele sovietice cari luptă contra rebelilor din Siberia, s'au transferat în regiunea Omsk. Insurgenții au ocupat regiunea Ecaterinenburg.

Situația prefectului Berea

O declarație a d-lui Argetolanu

Deținem din cea mai autorizată și onorabilă sursă, următoarea declarațiune făcută de d. ministru de interne, în urma rezultatului alegerii dela Constanța.

În afară de alte considerațiuni, pe Berea nu-l mai pot lăsa în capul prefecturii Constanța, fiindcă astăzi sunt edificat pe deplin că, la alegere, a trecut voturile d-lui Brătianu.

Persoana care ne-a redat spusele d-lui Argetolanu, desfide orice desmănșire.

Centenarul lui I. C. Brătianu

La București

Prin telegraf dela corespondentul nostru special —
București 30 Mai.—Eri a avut loc serbarea comemorării a 100 de ani dela nașterea lui I. C. Brătianu, la care au luat parte delegații din întreaga țară—și din teritoriile alipite. La ora 10 a. m. s'a oficiat un serviciu religios la biserica Sf. Gheorghe, după care, formându-se un impunător cortegiu, a pornit spre statua marelui dispărut.

Prima cuvântare a fost roșită în numele guvernului de către d. general Coandă, președintele Senatului, care a pus în lumină activitatea marelui român.

După aceasta au vorbit reprezentanții teritoriilor alipite precum și delegații organizațiilor liberale din țară, închinând seria cuvântărilor d-lui I. G. Duca, fost ministru liberal.

La Constanța

Eri la ora 10 jum. a. m., organizația liberală din localitate a comemorat printr'un serviciu religios la catedrala orașului, împințirea a 100 de ani dela nașterea lui Ion C. Brătianu.

Remarc în asistență pe d-nii V. Andreescu, Paul P. Dobrescu, Petru Nițescu, Spiraea-nu, profesor Rogu, dr. Vasilescu, Bărbănescu, N. Constantin, V. Ș. N. Roșculeț, Ch. Rădulescu, Niță Manolescu, Sauleiman Abdul Hamid și alții.

După oficierea serviciului divin, d. profesor Rogu a arătat asistență în trăsături generale, faptele mai principale din viața marelui român.

Sfătuțel mișcării la 1848, a spus d. profesor Rogu — a inspirat tuturor românilor scânteia naționalismului care mai târziu și-a arătat roadele.

În strădănie a luptat pentru marea cauză a României, rezimă să atragă atenția occidentalului, ca aci, la porțile orientului, există un pion al lătinătății, poporul Român, care-și cere dreptul la viață.

Divanul ad-hoc, dinastia Hohenzollernilor, războiul independent și regalitatea, lăta marile fapte ale aceluia ce a fost părintele suferetes al nemurii — a încheiat oratoriul.

Ploașă serbare a luat sfârșit la 11 jum.

Despăgubiri de război

Comisiunea centrală de despăgubiri de pe lângă ministru de finanțe ne informează că până în prezent se lucrează la centralizarea și repartizarea hotărârilor date de comisiunile pentru constatarea și evaluarea pagubelor de război.

Cum până în prezent s'a primit numeroase cereri pentru achitarea pagubelor, comisiunea face cunoscut că lichidarea se va face mai târziu, prin lege, actualmente ne fiind nici o sumă prevăzută în buget.

În ce privește cele 200 de milioane ce au fost acordate pentru despăgubiri, ele au fost trecute comisiunii R. R. R. depe lângă ministru de lucrări publice.

Nenorocirea din gară

Hamalul Nică Andrei, fiind trimis cu niște ordine de serviciu din gară la depoul de mașini, pe când voia să traverseze linia ferată, în dreptul depoului, împiedcându-se a căzu pe linie tocmai în momentul când o mașină trecea cu viteză. Locomotiva nemai putând opri pe loc, a trecut peste nenorocitul hamal tăindu-l în mai multe bucăți.

Cauza acestei nenorociri se datorește faptului că nenorocitul hamal fiind surd, nu a auzit semnalul mașinii.

Victima lasă pe urma sa o soție și patru copii.

[Parchetul fiind sesizat, a autorizat înmormântarea.

Contrapropunerile de pace a Kemalștilor

— Prin fir telegrafic —
Paris 29 Mai.—Ziarul „Le Figaro” scrie că Munir-Bey unul dintr'frunții Kemalștilor a remis statului major general francez din Solicia contra propunerile de pace a guvernului din Angora.

„Le Figaro” crede că pretențiunile Kemalștilor au scăzut, dar că influența bolșevică predomină actualmente în întreaga Angora.

Din Tulcea

Un monument al eroilor la Măcin.—Din inițiativa d-lui judecător Platon, se va ridica un monument al eroilor căruți pe câmpul de onoare din orașul Măcin.

Banchet. Membrii clubului inim din localitate, fiind seamă de munca și cinstea depușă de d. maior Leonescu fost comandant al companiei de jandarmi, transferat în Temișoara, dragostea și simpatia de care se bucură printre cetățenii județului și orașului nostru, au oferit un banchet în onoarea sa, în ajunul plecerii, la care au luat parte d-na și d-l maior Leonescu, toți membrii clubului, împreună cu d-nele.

La urările făcute de membri, d. maior Leonescu a mulțumit foarte mișcat.

Societatea Prințepile Mircea pentru ocrotirea copiilor.—Am vorbit la timp despre inițiativa laudabilă luată de d-na Lia C. Brătianu pentru înființarea unei filiale a societății „Mircea” pentru ocrotirea copiilor din județul, și orașul Tulcea pusă sub înaltul Patronaj al M. S. Reginei Mariei.

În acest scop s'au orănuțit 10 echipe compuse din d-ne și d-goare în oraș, cum și în întreaga județ cari în ziua de S-tul Gheorghe au vândut medaliile cu figura M. S. Reginei și a regelutului principe Mircea. D-l Victor Berceanu prefectul județului nostru, a dat tot sprijinul.

Această chetă publică a dat frumoasă sumă de 11.207 lei și 75 bani.

Cheln organizată în orașul Sulina a dat suma de 5075 lei. Se așteaptă rezultatul și din restul județului.

Germania plătește despăgubirile

Lyon 29 Mai.—Overurul german a început să-și arele bucură credință în ce privește plățile despăgubirilor de război față de aliați.

S'au făcut mai multe plăți prin bancile germane la New-York, Londra și Paris.

VALUTA

București 30.—Leul nostru a cotat pe ziua de ieri la Paris 19 cent. și 75.

Teatrale

„Manasse” pentru a doua oară la Constanța? Încrederea e sfîșiată, dar nu totdeauna bună. Tocmai de aceea meritul tânărului Cere „Ovidiu” este cu atât mai mare. Pentru o bună răsușită — fără care, desăfel „Manasse” nu trebuie așteptat — știu că s'a muncit foarte mult în sănul cercului — și era natural; dar e și mai bine că nu s'a muncit cădărnic.

Drama lui Rosetti-Roman, prin caranța la care a fost supus de cenzuratori scenei române și prin culminația adevătatăi expunerilor cari ilustrează dușmănia dintre cele două religii — a căror multe din percepțe se asemănă locmai pentr'ce isvorăsc din același pământ — fără a te oprim la spirital în care apare în fic care frază a lui Sor, va rămâne pentru totdauna năică la scena pe care a trebuit să fie haiduțită mai întâi.

Intregul ansamblu perfect reușit, afară de — rețeta.

Sigur în mișcări, ligut de mici exagerări și cu ceva a da s. d. Nițescu la Zelig șor foarte bine.

Ca un vechiu artist, d. Dumitru-Codru, la Manasse, nu putea de cât să reușească pe deplin.

D-goara Nicolau în Ester și amical Cărpinișanu în Nissim, bine; prea tineri însă în câmpie și cam încercați uneori poate chiar de eventuala fugă a Leliei.

Pentru un judecător ca Franză, avem d-la d. Manasse mai multă pretenție. Sntem însă mulțumii.

D. Berezowski în Leacă, cunoștea în perfecție rolul, dar neglija jocul de seacă — fără de care se mucește zadarnic — și erau prea multe mâini în buzuaro — probabil goale.

Roza și Natalia, d-rele Hiacint și Cătroveanu, păreau că n-avea la largul d-lor.

Dar această dragălaye Lelie, această sigură și bine Lee? D-ra Ionescu a fost pur și simplu adorabilă. D. Franză avea ce să aleagă. Poate însă că a contribuit și laudele lui Manasse, că s'a făcut mare și dragă.

Namai bietul Horn, d. Stănescu, posibil intrigat tot de eventuala fugă a Leliei, era aliat de mecanic în căl par'că evidenția lipsa benzinei dela motor.

Între toți, d-sa se pretinde și deci noi eram obligați să așteptăm.

Restul—rest.

Golul pe care l-a umplut selecția atenției a publicului era bine prevărat cu șoapte și răsete vulgare cari, în culminația acțiune a lui Manasse, lăsuau impresia că ori căt de bine piesa, totu un August de Proserpi ori Sidoli era mai bine înțeles.

În rezumat: muncă multă; casierul supărat; Berea lipsă; rahatul cu trecere; prăjiturile acre — rețeta rea.

Propaganda românească în străinătate

de O. TAFRAIL, profesor la Universitatea din Iași VIII

Dobrogea

Cauza noastră a trecut printr'o serie de primejdii, din cari numai unele sunt cunoscute publicului nostru.

Când n-amii tronau la țară, bulgarii, după cum se știe, reclamanu să li se recunoască posesiunea Dobrogei. Falsoul lor ministra la Berlin, Rizof, publicase un album de hărți, vechi și noi, prin care încerca să dăvedească teoric și practic posesiunea Dobrogei.

„Manasse” pentru a doua oară la Constanța? Încrederea e sfîșiată, dar nu totdeauna bună. Tocmai de aceea meritul tânărului Cere „Ovidiu” este cu atât mai mare. Pentru o bună răsușită — fără care, desăfel „Manasse” nu trebuie așteptat — știu că s'a muncit foarte mult în sănul cercului — și era natural; dar e și mai bine că nu s'a muncit cădărnic.

Drama lui Rosetti-Roman, prin caranța la care a fost supus de cenzuratori scenei române și prin culminația adevătatăi expunerilor cari ilustrează dușmănia dintre cele două religii — a căror multe din percepțe se asemănă locmai pentr'ce isvorăsc din același pământ — fără a te oprim la spirital în care apare în fic care frază a lui Sor, va rămâne pentru totdauna năică la scena pe care a trebuit să fie haiduțită mai întâi.

Intregul ansamblu perfect reușit, afară de — rețeta.

Sigur în mișcări, ligut de mici exagerări și cu ceva a da s. d. Nițescu la Zelig șor foarte bine.

Ca un vechiu artist, d. Dumitru-Codru, la Manasse, nu putea de cât să reușească pe deplin.

D-goara Nicolau în Ester și amical Cărpinișanu în Nissim, bine; prea tineri însă în câmpie și cam încercați uneori poate chiar de eventuala fugă a Leliei.

Pentru un judecător ca Franză, avem d-la d. Manasse mai multă pretenție. Sntem însă mulțumii.

D. Berezowski în Leacă, cunoștea în perfecție rolul, dar neglija jocul de seacă — fără de care se mucește zadarnic — și erau prea multe mâini în buzuaro — probabil goale.

Roza și Natalia, d-rele Hiacint și Cătroveanu, păreau că n-avea la largul d-lor.

Dar această dragălaye Lelie, această sigură și bine Lee? D-ra Ionescu a fost pur și simplu adorabilă. D. Franză avea ce să aleagă. Poate însă că a contribuit și laudele lui Manasse, că s'a făcut mare și dragă.

Namai bietul Horn, d. Stănescu, posibil intrigat tot de eventuala fugă a Leliei, era aliat de mecanic în căl par'că evidenția lipsa benzinei dela motor.

Între toți, d-sa se pretinde și deci noi eram obligați să așteptăm.

Restul—rest.

Golul pe care l-a umplut selecția atenției a publicului era bine prevărat cu șoapte și răsete vulgare cari, în culminația acțiune a lui Manasse, lăsuau impresia că ori căt de bine piesa, totu un August de Proserpi ori Sidoli era mai bine înțeles.

stianța până la Akerman e impropriu pentru aceasta. Rămăne litoralul sudic. Balciul e indicat să devie un mare port român pentru traficul țărilor vecine.

Argumentul acesta, a mișcat pe delegatul englez, ce și observația mea că fără asentimentul României însăși nu se poate pune chestiunea cadrilaterului, căci e vorba de teritoriul unui stat aliat.

Ca d. E. de Martonne, profesor de geografie la Sorbona, consilier tehnic al conferinței de pace, am avut desconvorbiri și-am dat unele știri care li lipsese. Raportul său oficial în chestia Dobrogei ne-a fost extrem de favorabil.

În presa franceză s'au publicat adesea articole în chestiunea Dobrogeei.

Ca prilej al aparițiunii cărții mele „La Roumanie Transdanubienne”, care n'a costat propagandei românești un ban, fiindcă a fost luată în editură de casa Leroux, unde își tipărește Institutul Franței publicatiunile, s'au scris mai multe articole. Săm-ni fie îngădui să amintesc două din ele. Una e datorită marelui savant bizantinist, G. Schlumberger; ea a fost publicată în „Journal des Debats” (13 Dec. 1915), care susținea mai mult cauza sârbească. D. Schlumberger, rezumându-mi cartea, arată că Dobrogea e o provincie românească, în care bulgarii nu intră de cât 14—17 la sută din populație.

În „Le Matin”, din 28 Dec. 1918, literatul Louis Forest, mare filor-roman, publică un articol literar, care însă ne-a făcut mult bine. Iați-l:

Zeilor Mani ai lui Ovidiu

Pot oare să ies, într'o zi, din comentariile de război și de pace, ca să consacrez câte-va linii volute zeilor Mani ai unui poet? Actualitatea, scoțându-l la iveală îmi permite această abateră.

Am citit cartea, pe care un profesor al Universității din Iași, d. Tafraill, a scris-o de curând despre România Transdanubiană, Dobrogea. Războiul ne împune să citim cărțile ce-l privește. Căci cum am putea să ne facem o părere asupra altor probleme dacă am rămâne ignoranți atdatorile esențiale! Aide deci! Istorie, economie, etnografie, geografie... dar, deodată, printre detaliile savante, și printre chestiunile de geologie și de limbilistă, iați că trece numele lui Ovidiu.

Relinoarea de lucruri, pe care n'am putea să le admirăm; cauza rivalității inevitabile etnice și economice cu Germania și nu la deajuns. Redând Dobrogea României, diplomații vor lăsați spiritalul rădăcitor al frașului lui Vergiliu.

Poetul Ovidiu, bogat, fericit, sărbătorit, a fost în chip brusc, din ordinul împăratului August, exilat din Roma, în douăzeci și patru de ore, și trimis în această regiune, numită astăzi Dobrogea. El a trăit acolo, înmăntabil, în mijlocul barbarilor, cari vorbitu-jargonul scitice sau tracic, scitid versus mijlocul celei mai desăvârșite în mijlocul unor ignoranți infanti. A murit acolo neurastenic, în teroarea de a-și și sufletul „osândit să răzăcească etern printre umbrele sarmate, străin, în mijlocul manilor barbari”.

El se ruga să li se trimească cenusa în țara latină. Dorința sa n'a fost satisfăcută atunci. Totuși mai târziu, Roma se stabilă în Dobrogea, lăsând acolo din sângele ei. Și apoi fu din nou noaptea. Pe armă domniei românilor, descendenți ai Romei. Și apoi barbarii reveniră. Ovidiu exilat vorbind în jurul lui, în atăt de barbari ca și Sarmata, pe bulgarii și germanii. Și apoi din nou veniră latini.

Zeii Mani ai lui Ovidiu asculta țărăii sunetele de limbă, pe cari le iubea atât. Astfel dorința poetului se îndeplinea în slărgii și se termină, în lumina sufletelor, o dramă care a durat o mie nouă sute de ani”.

Propaganda noastră în chestiunea Dobrogei a reușit ast-

